

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen hához küldve: egész évre 5 ft., félre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaplók Weidinger N. könyvker. (Széchenyi-tér.)

Hirdetések ára:

Egy öt hasábolj felül sor egyszerű megjelenését 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szeresét 4 kr. illetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj illetendő. A nyitott 1. példány 10 kr. A hirdetési díj előre illetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:

János-utca 8-ik szám.

Egy nemzet! Egy szív! Egy nyelv!

Mily nagy jelentőségű szavak ezek, melyek az alakuló „Dunántúli magyar közművelődési egyesület” vezérei a magyar társadalomhoz az egyet támogatására való felhívásukban közzétesznek! Vajh! legalább társadalmunk azon tagjai közül, kik magukat az értelmes- és műveltebbekhez számítják, sőt jó hazafiaknak is tartják, ne lenne egy sem, ki a fenti szavak nagy horderejét és igazságát át ne érte, át ne érte és azok megvalósítására szövetkezni ne igyekeznék!

Fájdalom! Ettől még igen távol állunk. Társadalmunk jelentékeny része csak panaszkodni és követelni tud; haladós munkájából azonban résztvenni nem kíván. Közönyös minden iránt, mihelyt az némi fáradságot vagy áldozatot őtől is követel. — Az ily közönyösök táborából tehát a D. m. k. egy. eszméje, bármily hazafias legyen is az, résztvevőket aligha fog nyerni. Legfeljebb ha tán kivételkép a környezet lelkesítésére itt-ott őket is magával nem ragadja.

Lehetnek azonban, sőt tapasztalatom szerint vannak is, kiknek hazafiasága és áldozatkészsége iránt kétkedni alig lehet és kik az ily közművelődési egyesület munkájában résztvenni mégis vonakodnak.

Ezek véleményem szerint az ügynek legalább részben, meggyerhetők lévén, bármennyire is megvitattott már ez a dolog, nem tartom feleslegesnek, ha ez alkalommal, midőn az új egyet a résztvevő tagokat gyűjteni és működését megkezdeni óhajtja, a kifüzdött ezél helyessége és jogosultságáról legalább röviden értekezünk.

Hogy valamely ország erős, népe pedig boldog és megelégedett legyen, ehez száztízféle dolog szükséges ugyan, hogy azonban e száztízféle dolog megszerzethessék: erre mindenkifele a legelső az, hogy az illető nép egymást megértse.

Hogy érti meg egymást? Hát csak úgy, ha azon ország népe egyenlően hazafias irányban neveltetik; ha az

ország nyelvét annak minden tagja beszélve, egymással eszmét s véleményét cserélni képes és így egymást megértve, jóléte megalapítására egyesül erővel közre is működhetik.

Hogy Magyarország: hazánk erős és mi annak kebelén boldogok legyünk: kell, hogy egymással beszélni tudjunk, hogy így egymást megértve, egyet érezzünk; azt, hogy sorunk egymásra lévén utalva, jólétünket megalapítani közös erővel igyekezzünk. Egy hazában egy közös nyelv, egy közös érzelmek, hogy együtt közösen boldoguljunk!

Ez oly tiszta és oly világos, hogy az ellen vitakozni nem is lehet.

Hazánk közművelődési egyetei, miként most a dunántúli is, a fenti célt tűzve magok elé, a legszebb s leghazafiasabb dolgot cselekszik, mit mindenkinek, ki e sokat hányatott ország s saját utódai sorsa iránt csak némileg is érdeklődik, a legnagyobb rokonszenvvel kell hogy kísérjen; mit azért minden, még az elfogultság által különféle nemzetiségűnek nevezett honpolgárnak is egyenlő hazafias kötelességgel kell támogatnia.

Hazánkban különféle vallás, különféle faj, nyelv és párt létezhetik, sőt a közös boldogulhatás utjáról való nézetek is nagyon eltérők lehetnek; egyben azonban minden igaz honpolgárnak találkoznia kell: abban t. i., hogy mind az ország, mind összes népének érdeke szempontjából a nevelésnek mindentűt egyenlően hazafiasnak, tehát nemzetinek is kell lennie (még ott is, hol nem magyar nyelven történik az!), hogy egymást mindannyian megértve, együtt érezhessünk és munkálkodhassunk is.

És lehetne-e kétkedni azon, hogy melyik legyen hát azon közös nyelv, melyen beszélniünk és egymást megérteniünk kell? — Hogy ez más lehessen, mint a magyar: ezt még a legszélsőbb nemzetiségű sem mondhatná — föltéve, hogy az igaz hazafi is.

Miután a közös jóléért munkálkodni a hon minden polgárának egyenlően kötelessége: a hazai közművelődést, a magyar nyelvet, mint a közös egyetértés és közös érzelmek fő közve-

titőjét is nemcsak a magyar, hanem minden más anyanyelvű hazafinak is tehetsége szerint terjeszteni egyaránt erkölcsi kötelessége; a minthogy a közös boldogulás elérésében is mindannyian osztozkodni kívánnak.

Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy az emberek másképp, mint magyarul ne beszéljenek; csupán azt, hogy a magyar nyelvet minél inkább általánosítsuk, hogy azon egymást mindnyájan megérthessük. Téves fel fogás azért azt hinni, hogy az ily nemzeti hazafias közművelődési egyesület bármely, az országban élő nem magyar-ajku honpolgár jogait sérthetné. Ellenkezőleg: a másnyelvű honpolgárok még örülhetnek azon, hogy egyeteket keletkeznek, melyek a nemzeti nyelv tudásának élvezetébe őket is bevezetve, az evvel járó előnyökben ők is részesülhetnek. Eppen ezért méltányos azon kívánság is, hogy az ily közművelődési egyesületeket, melyek az ország polgárainak közös egyetértését és hazafias érzelmek fejlesztését ápolni és terjeszteni vannak hivatva, a haza minden ajku értelmes polgára legjobb erejével támogassa is. És ha nem magyar-ajku honpolgáraink egy része a közművelődést netán saját külön egyesületben tartaná célszerűbbnek fejleszteni: úgy szükséges, hogy az ily külön egyesületben is ugyanazon nemzeti és hazafias szellem legyen az irányadó!

Igen, de — mondják némelyek — hazafias érzelmek lehetnek és vannak olyanok is, kik magyarul semmit sem tudnak. Ez teljesen igaz. Ezek azonban rendesen nem okai annak, hogy magyarul meg nem tanulnak; és biztosra vehetjük, hogy az ilyenek — ha csak megtehetik — gyermekeiket okvetlenül megtanítatják magyarul is. Sőt megtanítatják még a közönyösök is, feltéve, hogy elég értelemmel bírnak gyermekeik érdekei iránt, és ha csak a nemzet iránt ellenséges indulattal nagyon is nem viselkednek.

Másrésről ki lehet határozottan mondani, hogy azok, kik a haza nyelvének békés uton való terjesztését is ellenzik: vagy nem jó hazafiak, vagy nem elég értelmesek. Ok is hazafiaknak tartják ugyan magokat, de ezt

csak oly sajátlagos értelemben veszik, mely az ő külön fajtbeli szempontjuknak felel meg. Mert miként bármely országban, úgy nálunk is csak egyféle hazafiság lehet. Itt se német, se horvát, se oláh stb. nem, hanem csupán magyar hazafiságról beszélhetünk. Hiszen ha különféle hazafiság lehetne: úgy minden fajnak különféle, egymástól különböző polgári kötelessége is lenne: úgy itt a fajtbeli hazafiságból származó különféle követelményeknek és folytonos erőfogyasztó surlódásoknak soha vége nem lenne: úgy az ország fiai nem azon versengésnek, hogy a közös haza, melynek kebelén születnek, élnek és halnak, minél erősebb, műveltebb, függetlenebb és boldogabb legyen, hanem hogy egymás erejét zsiabasztva, egymásnak fölébe kerüljenek; hogy a bábeli zavarban bármely kikülenséggel ellen össze keljen zsongorodni; hogy alkalmilag egyik-másik „testvér-faj”-nak az ellenséggel való czimboráskodását kelljen mindannyiszor tapasztalni; s hogy így a magunk javára békében soha se munkálkodhassunk...

Lehetséges-e ily országpusztító hazafiság?

Igen de — mondják mások — hogyan egyezik meg az egyéni szabadsággal és azért hogyan engedessék az meg, hogy a nem magyar ajkuak a magyar nyelvnek meghódíthatassanak?

Hát az igen egyszerű. Miként már fentebb láttuk: ez az egymás megértése végett a leghazafiasabb indokból történik. Mi minden kényszer nélkül, barátságos uton igyekszünk a nem magyar-ajkuakot a közös hazafias célunk megnyerni, hogy annak üdvös előnyeiben mindannyian egyenlően részesüljenek s erőnket egymás támogatása által gyarapítsuk. A mi működésünk tehát az egyéni szabadságot nemcsak, hogy nem sértheti, hanem még inkább emeli azt, a mennyiben a hazafias csatlakozásra alkalmas ad... De másrésről én meg azt kérдем: hogyan egyeztessék meg az egyéni szabadsággal az, hogy egyes felekezetenél a „nemzetiségi külön érdek” czime alatt egész nemzetek megfosztassanak attól, hogy a hazai nyelv-

vet, melyre azoknak egész életükben szükségük van, elsajátíthatassák?

A nemzeti nyelv megtanulását csakis a legnagyobb elfoglaltság, vagy a rozszakarattal ellenezheti. Eppen ez az igazi erőszak az egyéni szabadság ellen, sőt sokkal rozszabb; mert a ki a nemzeti nyelvet szándékosan mellőzi és annak terjesztését ellenzi: az akarva, nem akarva a haza iránt való hűtlenségét is ápolja és dédelgeti.

Óhajtható azért, hogy a káros elfoglaltságból valahára kibontakozván belássunk, hogy az egyenlő közös érzelmeiket fejlesztő „egy szív”-et csak úgy táplálhatjuk eléggé, ha egymást „egy nyelv”-en megértve megtanuljuk...

Mint a magyar nemzet tagjai magyarul értsük meg egymást mindannyian, hogy együtt is érezhessünk, s hogy így összes erőnket egyesítvén, azokat ezentúl minél inkább közös javunkra fordíthassuk!

Dr. Serli Sándor.

A „Dunántúli magyar közművelődési egyesület”-ről.

Az egyesület végrehajtó bizottsága, mint már említettük kibocsátotta a Dunántúli fölhívásait s gyűjtőíveit. A fővárosi s a dunántúli lapok is megkerestettek, hogy a hazafias ügyet tegyék magukévá s szójának buzdítólag a nemzethez, hogy áldozzanak az üdvös nemzeti célra.

A lapok egy része már nyilatkozott s fölhívta hazánk fiait az egyesületi pártfogására.

Csajthay Ferencz egyik fővárosi lapban figyelemre méltólag foglalkozik az ügygel s a következőket írja:

„Nem a legalkalmasabb időpontot választva, fordult a „Dunántúli magyar közművelődési egyesület” a nemzethez. A nyári idény nem alkalmas oly mozgalom megindításához, mely általános érdeklődésre támaszkodik.

De ez nem nagy baj, ha ezentúl az egyesület vezetői a jól megválasztott pillanatokot el nem szalasztják.

Az örvendetes tény az, hogy a Dunántúli szintén csatlakozott a közművelődési mozgalomhoz, és ezzel a kultur-egyletek hálózata már egész Magyarországot elborítja.

A dunántúli magyarság nagy szolgálatot tesz a magyar államnak, midőn a magyar nemzeti szellem, nyelv és kultúra érdekében a eszelekvés terére lép. A dunántúliak közvetlen szomszédságból láthatják, hogy egyfelől a déli szlávság fenye-

TÁRZA.

Angolországi utazásom naplója.

— Irta: Id. Kosztis Szilárd. —
(Folytatás.)

Miután e napon már oly területet járunk be gyalog, mintha Pécsről Egeráigra es vissza sétáltunk volna, annyira el voltam fáradva, hogy kijelentém, mikép egy lépést sem teszek többé, hanem leülök és míg egy omnibusz vagy cab nem jön, fel sem kelek. Elhatározásnak ez igen szép volt, társaim is helyeselték azt, de végrehajtani nem valók képesek, mert — vasárnap volt. E napon omnibuszt vagy cabot csak oly ritkán lehet látni, mint egy fehér hüllőt. Akaratlanul tehát gyalog folytatni kellett utunkat még pedig — öt óra lévén — hazafelé, miután a fáradságom az éhség is járult. Végre a Drompton roadon fogtunk egy kocsi, melybe bevágyva magunkat, Belgrávián keresztül, a parlamenti épület mellett el és az embokment hosszszabán eljutottunk a de kaysers royal hotelbe, hol alig volt annyi időnk, hogy magunkat rendbe szedjük, mert a dinnerehez jel már megadott. Lesietve az étterembe, találkoztunk az ép előttünk megérkezett három osztrák szakértőkkel. Különösen bemutatás után az egyik hosszú asztal végét foglaltuk el, a presidiumot csupa előzékenységből átengedve egyik németnek.

A dinner elköltése után átvettünk a smoking-roomba és a fekete kávé ott szivarozás mellett elköltvén, tíz óra felé visszavontunk, mi az egész napi gyaloglás, — az osztrákok az ut által lévén elfáradva.

Az angol hotelekben az ágyak kitérők. Oly szélesek, hogy három ember kényelmesen elterne egymás mellett. He-lyén találom felsorolni, hogy mennyibe került egy nap Londonban.

Londonban a szoba árába a teljes ellátás és szolgálat minden neme s faja be van számítva, körülbelül úgy, mint a svájci pensions-intézetekben.

A 335. szám második emeleti szobáért, mely két ablakkal bírt, tehát elég tágas és kényelmes volt, a Ludgate-hill, illetőleg Bridge-streetre kilátással, — teljes szolgáltatással, t. i. ruha, szoba s. a. t. tisztítás, — fűtéssel, minthogy az uralgó hideg miatt naponta legalább kétszer kellett a köszönet a kandallóban meggyújtani, de egész Londonban téli, vagyis dupla ablakok nem léteznek, — a reggelivel, mely választásom szerint tea, kávé, chocolate, vagy cacaoöl, sültus, hal, sonka, vagy tojás ételből állhatott, — az ebéddel, vagyis dinnérrel, melyet tetszés szerint 6 vagy 7/4 órákor vehettem magamhoz — fizettem naponta 21 shillinget, vagyis osztrák értékben körülbelül 13 forint.

Ha felszámítjuk, hogy Budapestben vagy Bécsben a szoba napi áran felül külön felszámítják a szolgálatot, világítást, fűtést, külön kell fizetni a reggelit, ebédet, — külön kell osztogatni a borraivalokat, melyek Londonban absolute nem léteznek; így Londonban egy nap annyiba került, mint nálunk.

De lehet Londonban sokkal olcsóbban is élni és általunk fizetett összeg felével is kijönni, azonban helyzetünkben nem választgatván el magunkat társainktól, de némikép, ha nem köz-, legalább magánjellegű képviselői lévén a magyar jogászoknak, megtakarításra gondolni sem lehetett.

A hotel számla hetenként fizetendő. Minden nyolezadik napon levél alakban borítékban elzárva megtalálja az embert számláját szobájában, melyel a hotel pénztárhoz menve, ott azt kiegyenlíti; tehát nem pénzérnek fizet az ember, ki lesi a borraivalot, hanem egy hivatalnoknál, egy nyilvános hivatalban tesz az ember eleget kötelezettségnek.

April 5-én délelőtt 9 órákor Koesira ilvén, elhajtottunk Piccadillybe, Mr. Lewis and Comp. solicitor céghez. E cég tulajdonosait t. i. Tyrrell Lewist és George Broadbent-et én már ismertem, mert előzőleg két ízben is velük Bécsben találkoztam Irodájuk földszint és az emeleten van elhelyezve. A földszintről két lépcső vezet az emeletbe. Négy szobájuk van alul is, felül is. A cég három tulajdonosain kívül még 8 ember dolgozott. Azonkívül volt 2 hivataloszójaik. Minden szoba, illetőleg minden irosztal egymás közt telephonnal van összekötve, úgy, hogy ha beszélni akarunk a főnökök egymásközt, vagy rendelkezni akarunk az alkalmazottakkal, csak telephonnal történik az érintkezés, nehogy ide s oda járkálás által az idő elfecséreltessék.

Megvárva az osztrák szakértők meg- jövetelét: elkezdődött az értekezlet, melynek részleteivel az olvasót nem untatom. Ez értekezés eltartott fél kettőig. Ekkor elmentünk reggelizni, azaz a kinek kedve volt. Dr. Králik, Dr. Kuncz, Dr. Seluster s én a széles Piccadillyben sétálva, bámultuk a kirakatokat, és félháromra visszakerültünk a solicitori irodához, hol már két koesi várt reánk, elviendők ben- nünket a Lincoln-Innbe az ügyvédekhez.

Angolországban szokás, hogy minden nagyobb ügyben két, három, sőt négy

üggyvéd is egyesül a képviselőre, vagy védelemre.

Igy volt Mrs. Smith ügyében is. Három ügyvéd egyesült a védelemre. Mr. Hemming, counsel, az oxfordi egyetem jogtanácsosa, kiról azt mondták, hogy Angolországban ő a legelső római jogtudó; — Mr. Ince, counsel és parlamenti tag; — végre Mr. Harly, bárister.

A találkozás helyét Mr. Hemming irodája, — idejűl, délutáni négy óra tüzelt ki, miután korábban érkezünk, Mr. Broadbent bevezetett bennünket a szemközti levő New-court-law-ba, melynek előcsarnokát, sőt lépcsőt, szük, börtönszerű folyosót, egygyes tárgyalási termet stb. megmutatván, visszatértünk Mr. Hemming irodájába, hol is az előszobában letelepedvén, vártuk a gazda megjelenését.

Mr. Hemming irodája földszint volt elhelyezve, állott pedig három szobából, melyek közt egyik mint előszoba szerepelt, a belső a valódi irodát képezte, és a hátsó a szoba lakásán szolgált. Az előszoba batorzata igen egyszerű, és ódon-szerűnek nevezhető, nem állván másból, mint négy búrszékből, egy a szoba közepén álló asztalból, és körülötte könyv-állványokból, melyek legtöbnyire a római jogra vonatkoznak, s pedig részben démi, részben angol vagy francia nyelven írva.

Jóval négy óra után jelenté a szolga, hogy megjövén ura: kérsz beutunkat fogadni.

E szoba inkább lebujnak mint irodának nevezhető el. Egy hosszú asztal, egy káros szék, egy pár ódon búrszék, és körülötte könyv-állvány képeztek a butorzatot.

Mindhárom fentebb nevezett ügyvéd jelen volt. Mr. Hemming és Mr. Harly

polgári öltözékben, ellenben Mr. Ince hivatalos counseli tárlójában.

Mr. Broadbent egyenként mutatott be bennünket. Kimért, hideg udvariasággal szorítottak minden eggyessel kezét, kivételt csak nálam képeztek, mennyiben engem ha nem is személyesen, hanem előzőleg két éven át folytatott levelezésből ismertek. Bemutatásomnál tehát szívélyes mosolyt bocsajtottak utnak, és ismétlenül kezelt szorítások megjegyezve, hogy ők levelem után itélve engem fiatal embernek gondoltak, és bannulva látják, mikép öreg urral állnak szembe.

Bemutatás után helyt foglalván: kezdődött a tárgyalás, mely az ügy alásának megbeszéléséből állott, és fél hat óráig tartott.

Nagyon furesa népség ezek az angol ügyvédek. Nem tudják vagy nem akarják-e más nemzet institúcióit felfogni. Nem ment a fejökbe, hogy nálunk más az eljárás, mint náluk, és hogy ez ügyet, mely nálunk lefolyt tények felett foly, csak a mi törvényeink szerint megítélni.

Elbuzsáskor Mr. Ince megkérdézt bennünket, vajlon kívánunk-e egy parlamenti ülést megtekinteni, ajánlkozván, hogy igenül esctben szivesen szerzend nekünk belépji jegyeket. Ez ajánlatát természetesen a legnagyobb örömmel fogadtuk, és fáradozásáért előre is köszönetünket fejeztük ki. Elkérte látogatójegyünket, hogy ezek alapján kiállítsa a belépji jegyeket.

Hat órákor hotelunkban ebéd-levén: ennek bevégezével beültünk a smoking roomba, és elbeszélgettünk tíz óráig, miután künn az eső csak úgy szakadt, tehát ebédutáni utcazi bumirozásról szó sem lehetett.

(Folyt. köv.)

geti Magyarország területi épségét, másfelől a germán szellem áll útjában a magyar szellem teljes uralmának.

Dunántúlon a magyar közművelődési mozgalom sokat javíthat a rossz politika által megromlott állapotokon. A magyar horvát kiegyezés határozottan a magyar állam integrálásának megsértésével történt. Megővezítették Horvátországot; nagylelkűen átengedték a Slavóniát képező négy, illetőleg három magyar vármegyét; a Muraközöt meg sem kísértették a zágrábi érsekiség hatósága alul valamely magyarországi püspökséghez csatolni. A rossz politika pánszláv-fészkét építette. A horvátok és a pánszlávok fejeiből már nem lehet kiverni a részemét, mely szerint Horvátország leend a magköve egy nagy délszláv államnak. A Nagy-Horvátország — mondta egy horvát politikus — csak álom, de azért minden horvát álomja.

A magyar állam ügye tehát Dunántúl épen a horvát aspirációk miatt áll rosszul. Annál nagyobb szükség van a közművelődési mozgalomra, mely hivatva van nemcsak a Dráviáig, hanem a Száviáig visszazsírítani a tolatkodó illirizmust és pánszlávizmust.

A feladat elég nehéz, mikor a kormány — állítólag — számián engedti a horvát-szlavon tartományokból a magyar nyelvet, és mikor az osztrák kormány folyvást tízes taplót tesz a szlávok fülébe.

Mégis a legnagyobb bizalommal tekinthetjük a dunántúli kultur-mozgalom sikeréi elé. A Dunántúl már eddig is nagyban magyarosodott, és például a tekintélyes számú nemesség megmagyarosodása csak idő kérdése, mert — néhány teuton handabandáját leszámítva, — ellenállásról, nemzetiségi elkülönítéstől alig lehet szó.

És aztán nem kell felednünk, hogy a Dunántúl műveltség dolgában az ország többi vidékeinek nem engedheti át az elsőséget.

Megérezni ugyan e műveltségen a Nyugat közzétételét, de túlnyomólag mégis erősen nemzeti szellemű.

Aránylag a Dunántúl díszkedhetik a legtöbb várossal. E városok egyes vidékekre nézve a magyar kultúra központját képezik, vagy fogják képezni, mert a városi elem magyarosodása rohamosan történik, úgy, hogy például Sopron, a nemesség hajdani erős várát elfoglalta a magyar muzsa, és a soproni magyarság elég erős volt utat törni a magyar színésznek. Hasonlóképpen Pécs városa.

A feladatot megkönnyíti az a kedvező körülmény, hogy Dunántúlon esakimagy értelmiség van; ez a vezérszerep minden téren, melyet semmiféle hatalom ki nem esavarhat a kezéből.

Aztán ott van a nagy befolyású papság, mely kizárólag magyar. A püspökségek, káptalanok, szerzetes rendek nagy szerepe vannak hivatva a magyarosítás nagy munkájában.

A népiszkolák majdnem mindenütt jó karban vannak.

Szóval a dunántúli kultur-egylet kitűnő feyvertárral rendelkezik, csak az egyesület törzskara legyen életrevaló. Ettől nagyon sok függ.

Midőn a dunántúli kultur-egylet az ország minden részébe elküldötte felhívását és gyűjtő iverit, ezt nagyon helyesen tette, mindazáltal legajánlatosabb, ha főként a dunántúli magyarság támogatását nyeri meg. Ez maga is elég erős arra, hogy a dunántúli kultur-egylet fenntartsa és működését sikerre vezesse.

Nem leszen nehéz dolog mozgásba hozni az egész Dunántúlt. Az előzárta kért hazaszeret meg fogja tenni kötelességét.

Egyetlen dunántúli magyar embernek sem szabad hiányozni a dunántúli kultur-egyletetől! Ez legyen a jelszó.

Ezeket írja Csajthay.

A „Zala” pedig az alábbi sorok kíséretében közli a felhívást:

„A mozgalom tehát a Dunántúl is megindult. Az alapszabály tervezet 2. §-a szerint az egyesület székhelye Pécs: hivatalos nyelve a magyar; területe, címéhez képest — az egész „Dunántúl” — azaz Baranya, Esztergom, Fejér, Győr, Komárom, Mosony, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyék; úgy Győr, Komárom, Pécs, Sopron és Székesfehérvár szab. k-r. városok területei.

Szükséges tehát, hogy a megindított mozgalomhoz hozzájáruljunk. Itt a megyében már egy két év előtt megpendített egy megyei közművelődési egylet eszméje, azonban vezér férfainknál nem talált az viszhangra, meglehet hogy azért, mert a Dunántúli közm. egyesületet az erélyienek mintájára akkor már saját útján emlegették, meglehet, hogy más általunk nem ismert okok miatt. Most azonban elodázhatatlan kötelesség, hogy megyénk vezér-férfiai foglalkozzanak a dologgal és gondos eszmeesere tárgyává tegyék az ügyet, mely remélhetőleg nemsokára alakot is fog ölteni.

Nekünk csak egy kérdésre kell megfelelnünk. Szükséges-e, hogy Zalamegye teljes erejével csatlakozzék, illetőleg vegyen-e részt az egyesület megalakításában?

Azt hisszük, hogy e kérdésre nagyon egyszerű a felelet: igen! A mit körülbelül hasonlóan ezúttal helyi egyleteink itt-ott a megyében eszközök elégtelensége, fogyatékosága miatt elérni nem képesek — a Muraköz magyarosítását hathatós szellemi és anyagi támogatás által, azt az ország egy nagy területére kiterjedő egyesület

kebelében könnyebben lehet majd létesíteni.

Meg kell vallanunk, hogy helyi egyleteink — nem pusztán Kanizsát értem — ebben a tekintetben sokat mulasztottak és keveset tettek. Pedig sok téren, ahol a kormánybatalom működése csak lassabban mutatkozik czélhozvezetőnek, ott a társadalom a legnagyobb eredménnyel érvényesítheti befolyását a megyénk társadalmába tette volna ezt, ha akarta volna, a Muraközszel szemben, ha nagyobb volna társadalmunk egyetértése, kevesebb a széthúzás és visszavonás.

Ne maradjon tehát télen az a sok, e megyében létező szellemi, erkölcsi és anyagi erő. Ocsudjék fel közönyéből és legyen részt imponans módon a Dunántúli közművelődési egyesület megalakításában, hogy megyénknek is vezérszerepe jusson ott, a hol a mi érdekeinkről is lesz szó.

Hasonló fölfogással a hazafias szellemben szólt meg a lapok túlnyomó része; eszerint a hangulat igen kedvező arra nézve, hogy a „Dunántúli közművelődési egyesület” végrehajtó bizottsága teljes erővel hozzáfogjon a nagy nemzeti munkához.

A fölhívások s gyűjtőivek kinn vannak, most már az eredményt kell csak bevárni s aztán lehető rövid idő alatt egybeihívni az alakuló közgyűlést.

Buzgóság és kitartás! A „Dunántúli magyar közművelődési egyesület” lobogója dícsőséget fog aratni.

Csak előre!

Az aratás.

Javában folyik országsszerint az aratás. A gondviselés megengedte érniük, hogy gyümölcsöt lássuk fardozásainknak. Itt-ott az utolsó napok időjárása okozott némi lézagot. Rozsda és ősözg okoztak némi kárt, helylyel-közül meg is dőlt a vetés. De az átlag azért kielégítő. Kielégítő és semmi más. Nem lesz kitűnő termésünk, nem lesz valami rendkívüli a minőség, de lesz meglehetősen középtermésünk, kivált ha meglehetősen marad az idő.

Azonban mit használ a legjobb aratás is, ha nincs a búzának ára? Gyöngyvizsgálat az nekünk, hogy volna mit eladnunk, de nincs, a ki megvegye. Amnyit az, a mit nyertünk, hogy inséget, nyomort és éhhalált nem fog a szenvedni a nép. De nem érjük el azt, hogy könnyítsünk egy kissé bajaink és terheink. Adósságainkból is törlesztani kellene valamit, a melyek a viszontagságos esztendőkhöz nagyonyá gyanánt maradtak vállainkon. Egy kis berendezést kellene tenünk, hogy földjeinket jobban kezelhessük, a kiszolgált házi állatok helyébe újakat szerezhessünk be, megfogyatkozott és megromlott gazdasági felszerelést megújítsuk, kibővíthessük. Minderre az ideit természetből nem fog telni. Lesz annyink, hogy megéljünk egyik napról a másikra. Lesz annyink, hogy megfizessük a nagy adót, mert azt muszáj megfizetnünk. De már annyija csak a szerencsésnek lesz, hogy egy jó kabátot is csinálathasson, s az élet legelkülöztetlenebb szükségével magát elláthassa. A mi búzára a gazdának szüksége van, hogy legyen élelme és vetőmagja, az lesz bőven, de a mi búzára a vásárra visz, hogy abból egy kis pénzmagra tegyen szert, arra nem lesz véte.

Kilátásaink tehát nagyon szomorok. Az utolsó órában ugyan kedvező híreket kapunk, de azok se megnyugtatók. A chicagói gabonavásáron Amerika kereskedői fölszoktatték az árakat. A new-yorki gabonavásár is emelkedett árák mellett kezdődött, de ezek az árak azután estek. De mit ér ez mind? Amerika gabonatermése az idén olyan nagy, mint a minő nem volt tíz esztendő óta. Onnan tehát lesz Európába export az idén is, akár milyennek legyenek is az árak Chicagóban vagy más ottani városban. Tavaly is láttuk, hogy a new-yorki piacon drágább volt a buza, mint Bécsben s Angolország mégis el lett árasztva amerikai terméknyel s minálunk oly alacsonyra szállottak az árak, minőket előbb nem is ismertünk.

Nekünk az kell, hogy Németországba, Svájcba és Franciaországba szállíthassuk búzánk fölsőségét. De ez lehetetlen azok miatt a magas várnok miatt, melyeket gabonánk miatt fizetni kell, s amaz istentelen vámbábor miatt, melyet az államok egymás ellen folytatnak. Hogy lehessen a búzának ára, midőn értékének több mint harmadát le kell tenni vámnal, mielőtt piacra juthatnák vele s azokivül kell fizetnünk a roppant szállítási költségeket.

A nemzetek vezetőit mintha valami ragadós és veszedelmes nyavalya szállotta volna meg, oly ostobán, egyszerűen oly otrombán emelik ezeket a vámnokat. Egy-másra lizáltatnak a nemzetek, mindegyik azt hirdeti, hogy a saját polgárainak érdekében teszi és a következménye mindenütt a nyomor. Itt a vasgyárosoknak adnak prémiumokat a gazdával szemben, amott a gabonát adóztatják, máshol vissza térítéseket adnak adóban a szesz- és cukorgyárosnak, csak hogy gyártmányát külföldre vigye, de jószágos eredmény sehol nem mutatkozik. Egyik országban lázonganak a munkások, a mellett a gyárosok is a tönkremenés útjára indultak, s egymás után zárják be telepeiket. A másik országban a gazda panasza hangzik

föl, hogy nem élhet, s az ország segítségét követeli. De nincs ország a művelt világon, melynek népe meg lenne elégedve ezekkel az állapotokkal és a melynek haszna lenne ezekből az intézkedésekből.

De legkevésbé haszna van az egész vámbáborból Magyarországnak, sőt talán ez adja meg legkeservebben az árat. Nálunk a kereskedés is pang, az ipar is hanyatlik, a gazda szájában is örökös a jogosult panasza.

S bizony jogosult az a jelen alkalommal is. Ha végig néz följdjén, melyen elég sürin állanak a keresztek, s a kalászban elég szép magot talál, el kell gondolnia, hogy az idő, mely ember hatalmon föll esik, mindennel hozzá járult ahhoz, hogy termése kielégítő legyen. De el kell gondolni azt is, hogy kedvezőtlen mid az, a mivel az ember járulhatna hozzá, hogy munkája után egy kis hasznat lásson. Kedvezőbbek irántunk az elemek, mint azok, a kikre sorsunk vezetése bizva van.

A kolera.

A kolera átlépte a birodalom határát. Fiuménél szedi áldozatait. Naponta hal el egy-két ember, részben gyanus tünetek között, részben kétségbevonhatatlannal a kolera következtében.

A baj nem olyan nagy, hogy meg kellene ijedni, de az okosság parancsolta elővigyázatnak engedni kell. Nem kell félni, mert a baj még nem oly igen nagy, s mert a félelem így sem segít. De meg kell fogadni azt, a mit az orvosi tudomány és a józan okosság parancsol.

A kolera már esztendő óta lappang a Földközi tenger és az Adria kikötőiben. Majd itt, majd amott üti föl fejét, de eddigelé lokalizálható volt mindenütt. Az újabbkori orvosi tudomány nagy dícsőségre válik az, hogy így történt. Csak egy ötven esztendő előtt is, ha úgy kezdődik e betegség, mint kezdődött Marseilleben, azután Spanyolországban és Olaszországban: azóta megtizedelte volna fél Európát a végegszárgaldott volna az egész kontinensen. Akkor még a betegség lényegét nem ismerték, a terjedését előidéző apró tényezőket nem tudták semmit, s voltak az eg védekezés csak vak tapogatózásból állott.

Eddig a magyar birodalom határát nem lépte át a múlt évek alatt. Nem volt semmi veszély. Könnyű lett volna ellene védeni magunkat akkor is, ha közvetlenül határainkon üti föl tanyáját. Mert az, a mi külföldről jön ember és ár, egyaránt jól ellenőrizhető. A határszéli forgalomban lehetséges minden szigor. Az utasokat elkülönítik, ruháikat tertőztelenítik, az árkat nemkülönben, sőt némely veszélyes holminak, pl. az elhordott ruháknak meg is tilthatják a határon való áthozatalát. Ez ellen nem lehet ellenetést tenni, bármily szigorú legyen is más-különben az intézkedés.

De nem úgy van a dolog, ha egyszer a kolera ájtott határainkon. Azt az állam-polgárt, a ki az ország egyik városából a másikba megy, nem lehet szekaturáknak alávetni, melyek szigorúak, de sohase feleslegesek. El lehet rendelni azt, a mit az alkalomból el is rendeltek, hogy a Fiuméből érkező utasok orvosi felügyelet alatt álljanak. De az ily intézkedés se nem árt, se nem használ, s a legtöbb esetben meg nem valószínű. Ki tudja azt ellenőrizni, hogy valamely utas honnan érkezett? Senki. S ha az illető faluhelyre vagy pusztára ment, a hol orvos nincs is, miképpen lehetséges ott az ellenőrzés? S hogy. Még az árak fogalma is nehezen korlátozható. Nehéz dolog bizonyos árkat a forgalomból eltíltatni, s ha el lettek tiltva, nehéz ellenőrizni a visszalést. A határon, ott egészen más, mert vannak araváló közlegek, a melyek minden árut így is megvizsgálják, de ha a baj itt van határainkon belül, alig van reá mód, hogy ez az ellenőrzés hatásos legyen.

A baj ez alkalommal határozottan abban állott, hogy az állami hatóságok kezdtek előbb megszokni, azután megenni a dologt Esztendőnkön át meg volt a kolera miatti láma és sok mindenféle intézkedés, de a kolera nem jött meg. Tavaly is, harmadéve is feltűntek, óvakodtunk, elővigyázók voltunk, s bizonyos tekintetben úgy látszott, mintha fölsőleges lett volna odáig menni, a meddig óvó intézkedéseinkben mentünk. Pedig az korántsem volt fölsőleges. Azt kezdtek az illetékes közlegek binni, hogy a veszély sokkal kisebb, mint a minőnek jelezte volt, mert annyit időn át nem jelentkezett. S az idén, midőn Olaszország legkülönbözőbb részeiben szedte meg e betegség az áldozatokat, nem történtek meg a kellő intézkedések.

Igaz, hogy a tenger választót el bennünket Anconától vagy Brindisitől, hol hetek előtt tört ki a betegség. De ezt a tenger rövid idő alatt megfújta a hajó, a tengerparti lakók nagyon mozgékonyak, ma itt vannak, holnap amott, magokba szedik a betegség spóráit Anconában s régen a partra szállottak már Fiuménél, midőn a hatás rájuk mutatkozik.

Helyzetünk ma sokkal nehezebb, mint volt a múlt esztendő alatt. A védekezés nem oly könnyű. De azért nem lehetetlen.

Franciaország megmutatta, hogy lokalizálni lehet a bajt, midőn az Marseilleben kiütött. Lehetne azt tehát nálunk is lokalizálni. De hathatós és erélyes intézkedések kellenének hozzá.

Ezek az intézkedések eddigelé nem történtek meg. A kormány becsátott ki ugyan egy körendeletet, de a kolera terjedését nem lehet körendeletekkel megatolni. Orvosokat kell a helyszínére küldeni, s meg kell tenni azokat az intézkedéseket, melyeket azok javalni fognak. Ez a legelső és legfontosabb teendő.

A népfelkelési törvény végrehajtása.

A népfelkelési törvény súlyát és mélyreható fontosságát csak most érzik a hatóságok és a közönség, midőn arról van szó, hogy a törvény végrehajtsák.

Nem is igen volt még törvény, melynek végrehajtásától úgy félének a hatóságok, mint épen ettől. Senki nem tudja miként fogják azt az átlag öt millióra rugó ember-tömeget összeírni, szervezni, beosztani. S a honvédelmi miniszter még növeli a zűrvazart azzál, hogy a törvény végrehajtására vonatkozó utasításokkal még mindig késik, sőt még csak annyit sem tett, hogy a hatóságoknak legalább az előmunkálatokra némi utbaigazítást nyújtott volna.

A papok és lelkészek rettegnek csak a gondolatánál is annak, hogy egy szép napon kapott felszólításra az összes szülései, esketésű, halálzási anyakönyvekkel 1843-tól 1868-ig családi értesítőbe és kimutatásokba összeszedjék. Pedig ez az első feladat, mely nélkül semmit nem lehet a szervezésnél tenni.

Azután jönni fog a polgári hatóságok munkája. Összeállítani az elköltözötték névsorát, kimutatni azok értelmiségű fokát, kikutatni az elköltözött tartózkodási helyét. Ez pedig gyönyörű munka lehet. Hány családról tudják ma azt a községekben, hogy hova lett negyvenkét év óta, hova költözött el az apa, akkor még kiskorú gyermek-ivel, hova vetette a felnőtteket a sors hatalma.

S mit kell csinálni a honvédelmi parancsnokoknak? Oszlatóznai a népfelkelés kötelezettekét aszerint: volt-e katona vagy sem, osztályozni s testi fejlettség szerint, beosztani zászlóaljába, századokba, al-tiszteket valogatni, alkalmas tisztekről gondoskodni.

S ezek még csak a főbb mozzanatai az óriásoknak is óriás munkára, melynek borzasztóságát csak akkor ismerik föl, ha meg tudják, hogy ezt a rettenő ember-tömeget a rendes hivatalos munkákon kell elvégezni.

Gondoljunk csak vissza a sok száz milliót elnyelt katasztróli munkálatokra. Nos a népfelkelés amolyan emberkatasztróli lesz teljesen, csak az a különbség, hogy a föld nem költözött el a századik határba, de az ember igen, a föld nem nőtt, nem szaporodott, de az ember szám igen, a földkatasztróli csinálta egy óriási ember-apparátust fiz esztendőig, az ember katasztróli el kell készíteni két három hét, vagy hó alatt.

Valóban esinos földadat, s a honvédelmi miniszternek dícsőretére válik ha elhízi, hogy ezt a roppant munkát ujfére el is tudják készíteni, csak amolyan mellék-foglalkozásé, melyhez még az utasításokat sem látták jónak elkészíteni júliusra.

Van egy nóta, mely így szól: „Czigányország jaj neked, kijáradt a feneked.” Az a nóta énekelhetik majd miránk is, ha az öt milliónyi népfelkelést pár hét alatt kell összeállítani.

Magyar fürdők.

Nincsen ország Európában, melyet a természet annyira ellátott volna mindenféle széppel és jóval, mint szeretett hazánk.

E természet ajándékai közé tartoznak azon számos gyógyforrások, kies, regeyes fekvésű s egészséges friss levegővel bíró gyógy- és üdülő helyek, melyek az országban lépten-nyomon találhatók; mind olyan helyek, mely ha más országban lennének, rövid idő alatt keresett és látogatott világ-fürdőkké várszóltatnának.

Miert is van ez így?

Sokan, kik divatból és rossz szokásból német és más külföldi fürdőhelyeken töltik a nyarat, azzal felelnek, hogy a magyar fürdők még nagyon is kezdetleges stádiumban vannak: a vendég nem találja meg azt a kellő kényelmet, a kellő szórakozást, e két legfőbb tényezőzt.

De a kik így beszélnek azoknak niesen igazuk!

Először is van már hazánkban akár-hány fürdőhely, mely úgy kényelem, mint szórakozás tekintetében eleget, vagy legalább igen sokat nyújt a vendégnek; másodsor pedig, a hol ez még niesen meg, ott csak úgy lesz meg, ha elegendő vendégre számíthat, elegendő látogatást és pártolást remélhet a fürdőtulajdonos, vagyis kereskedői nyelven szólva, ha a beruházásuk kifizeték magukat, ha a befektetett tőkének kamatai biztosítottak.

Csak hogy mi nekünk nem elég, ha tudjuk, hogy itt és itt van egy gyönyörű fekvésű fürdőhely, elismert gyógyhatással, esinos berendezéssel, melyet felvirágoztatni lehetne, s melyben kellemesen elölthetjük a nyarat, elkölthetjük pénzünket, a helyet, hogy külföldre czipelünk ki azt; nekünk az kell, hogy előbb a külföldiek látogassák, élvezzék a fürdőt s csak akkor, midőn már a külföldiek felkapták egyes fürdőinket, csak akkor jövünk mi rá, hogy: unni, hiszen nekünk ilyen is van!

A felvidéki fürdők látogatottságukat a külföldieknek köszönhetik, kik évről-évre nagyobb számmal zárandóknak oda a

világ minden részéből, figyelmessé téve bennünket saját kincseinkre.

De ezekenek sok tekintetben maguk a fürdők tulajdonosai — tisztelet a kevés kivételnek — okái annak, hogy a magyar ember nem mehet magyar fürdőbe.

Ok ugyanis a közönséget, mely fürdőket felkeresi, kész prédának tekintik, melyet ki kell zsákmányolni, a mennyire csak lehet. S ez meg is eszelezzik derekasan. Fürdőink többnyire méregdrágák, az ott élés csak dűsgazdag embernek lehet séges.

Hihetetlen, a mit egyes fürdőhelyeinkről hallunk: egy-egy szobát napjára 4-5 forinttal, sőt néhol még drágábban fizetnek meg. S ez csupán a lakás. Hol van még az élelem?! hol egyéb elkerülhetetlen kiadások?

Ehez járul a sajnálatos szokás, mely szintén egyik speciálitása a magyar fürdőknek, t. i. a nők luxusa a toilletben, mely a külföldön sehol sincsen meg, s ha van is, sehol oly mértékben, oly — mondjuk ki — nevétséges módon, mint épen minálunk.

A versengés egymást felülmúlni a fénytízben, a divatban, a külsőségekben, mely oly sok családott tett már tönkre, fürdőinkben a tetőpontot éri el.

Ismét egy oly tényező, mely sokaknak lehetetlenné teszi a hazai fürdőkben való tartózkodást.

Mind ezek dacára a magyar fürdők egynemelyike, a beérkezett tudósításokból ítélve, a haladás útján van, s habár e haladás lassu, mégis észrevehető.

Szt. A.

Iskolai értesítők.

IX. Liebscher Vilma értesítője.

Liebscher Vilma nyilvánossági joggal felruházott 6 osztályu magán leánynevelő és tanítványok programjában első sorban felhívás foglaltatik a t. ez. szülők és gyámokhoz. Önerzetesen hivatkozva az intézet létjogosultságára és arra, hogy az intézet iránt fokozott mérvben nyilvánvaló bizalomnak olyképp igyekezett megfelelni, miszerint abban a zsenge leánynevelőkének kedélyi és szellemi igényei a vállalosság és hazaszeretet minden érényeiben kielégítést nyerjenek. Az intézeti helyiség tagas, magas és világos termekkel bir, gyszintén a leánykák óra utáni üdülésére nagy udvar és gyönyörű kert áll rendelkezésre: mi több, hogy a legkiterjedtebb igényeknek is megfelelően, a leánykák tornászásáról gondoskodva van, melynek sikeres előmozdítása céljából igen czélzserien készített torna-felszerelést találnak. A tanszemélyzet az igazgatótól kívül 7 tagból áll. A hat osztályban oktatók növendékek száma 50 volt, ehhez adva a kezdő vagyis a gyermeknevelőben oktatótt 22 leánykát, az intézet növendékeinek összes száma 78 volt, mely szám tekintve az intézetnek csak néhány év óta fennállását, letjogosultságára kedvező bizonyosságul szolgál. Zárókérdul statisztikái kimutatás, felvételi feltételek, zázvzsgálati rendszabály és a beiratás megfahatózása vannak feltüntetve.

X. A siklósi polg. fu-iskola értesítője.

Az értesítő élén olvashatók az adatok az iskola történetéhez. A tanári testület, mely áll az igazgatóval együtt 6 tanárból. Ezt követi a bevégzett tananyag ismertetése. A szertár állapota. Következik a tanulók érdemsorozata. Osztdiódjak, jutalmak és segélyezések. A tanulók általános áttekintése: beiratott 62, kimaradt 3; a tanév végén maradt 59. Vallás szerint róm. kath. 23, helv. v. 10, ágost. vall. 1, görög kel. 4, zsidó 24. Végül közöltetnek a tuduvalók a jövő tanévre.

Törvényszéki csarnok.

Büntető ügyek:

Julius 19-én. Kanizsai József és társai elleni ügy lopás büntette, országssági és tulajdon elleni kiskütség miatt. Julius 21-én. Révész Dániel elleni ügy gyújtogatás miatt. Julius 23-án. Pap György elleni ügy szándékos emberölés miatt. Julius 26-án. Pap Béla elleni ügy lopás miatt.

Külfönelék.

— Személyi hir. Edelsheim - Gyulai hadtestparancsnok, tekintettel a fennforgó feszült viszonyokra, czélzserülnek találtu városunkat elkerülni. Az idén tehát nem lesz szerencsénk hozzá.

— Áthelyezés. Chaehinovich Lajos eskéi m. kir. illetékszábi fogalmazó saját kérelmére hason minőségben a pécsi illetékszábi hivatalhoz helyezettett át. — Markovics Viktor m. kir. pénzügyi titkár a budapesti központi díj- és illetékszábi hivatalhoz helyezettett át titkári minőségben, helyébe pécsi pénzügyi igazgatósi titkárnak Török K. jessai fogalmazó léptettetett elő.

— Önnepélyes fogadtatás. Folyó hó 10-én kedves vendége volt Bermüller Antal karszói plébánosnak; Troll Ferenccz székesegyházi kanonok, pápai praebatus látogatta meg s volt nála szállva. A derék plébános a legnagyobb örömmel, szíves vendégzseretettel s ünneppélyességgel fogadta a kedves vendéget. Huszonegy moszár-lövés jelezte a vendég megerkezését. Troll másnap tovább utazott.

— Hymen. Örömmel hozzuk a kedves hirt, mely a mily kellemesen lepett meg bennünk, bizonyára ép oly kellemesen

érült a közönséget is. — Kiss György szobrász, megének jeles szülötte, eljegyezte Tróll Ferenc pápai prelaust Berlinben lakó unoka testvérének kedves leányát: Tróll Bertha kisasszonyt. — A szerelm rózsalánca tartós boldogsággal kösse össze szíveiket!

— **Várdy Ferenc** értesíti a t. közönséget, hogy „Töviséka” című alkotásának megjelent verse művére az előfizetési határidőt f. hó 20-ikától—30-ikáig hosszabította meg. S fölkeri mindazokat, kik eddig még elő nem fizettek s művét megszerzni kívánják, legyenek szívesek a jelzett ideig az előfizetési pénzt nevére Pécs, János-utca 8 sz. ezimze megküldeni. Fizetési példány 80 kr. Disz-pendy 1 frt 50 kr.

— **Egy pécsi mű Bukovinában.** A bukovinai Istenegység közönsége egy kath. templom építésére tárgyában a „Budapesti Hírlap” adakozásra hívta föl a nagy közönséget. A kérelem élénk visszhangra talált, amennyiben egy-pár hónap alatt a gyűjtés eredménye körülbelül négy ezer forint emelkedett. A Budapesti Hírlap szerkesztője egyik tagját, Rákosi Viktort a helyszínre küldte, ki benyomáit a közönségben ismerte fel a fent nevezett lap hasábján. Az istenegységi templom nyomoromban állapotáról már értesült a közönség. Hajdan pajta volt, melyben gabonát tartottak s mikor már pajtának rossz volt, megépített templomnak. Alacsony, fából való épület. Tetején több helyen becsorog az eső, ha meg szél fú, attól lehet tartani, hogy összedől az egész rozogant alkotvány. A templom legbecesebb tárgya egy Pécssett festett isten szent kép, Tróll kanonok ajándéka, melynek csak az a hibája, hogy nem tér el az alacsony templomban s ezért résztartva kell tartani. Bizony ha nem kap kiülbö templomot, pár év alatt tönkre megy, mert az időjárás viharai elken bajos megoltalmazni ebben a hájlelkben. A képet Graitsz Endre akadémikus festés készítette.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Baumayer Béla (Albert) pécsi illetőségű 8. honvédelmi ezredbeli főhadnagy saját, valamint Franciszka, Mária és Dénes kiskorú gyermekei vezetéknévének „Berenyi”-re kért átváltástát megengedte.

— **Füzy Szaniszló** irgalmas rendi tartományi főnök a hét folyamán Pécssett volt, megtekintendő az irgalmas szerzet építkezésének előhaladását.

— **A pécsi dalárnyepélyről.** Peregely Miklós Baranyagye főispánját tudvaleg az orsz. dalárnyepély nagygyűlése legutóbb a Pécssett megtartandó gyűlés díszelnévé választotta meg és eről átiratlag értesítette. A főispán most egy, Bartay Eléhez, mint az orsz. daleyseület elnökehez intézett levelében köszönetet mond a megválasztásért és kijelenti, hogy a díszelnéket elfogadja. A daleyseület elnöksége egyezségről lépett a városi menegely iróval, mely szerint az említett vállalat jövő hó 11-én reggel külön vonatot indít Budapestre Pécsre, melyhez a fővárostól tavalyból, de Pécshez közelebb eső több állomáson esatlakozások lesznek. A menetdíj 50 százaléknál árkedvezményvel lesz összekötve. A résztvevők legnagyobb része, mintegy 700-an Budapestben fognak összpontosulni és augusztus hó 11-én reggel a külön vonattal indulni, míg a vidéken körülbelül 400-an fognak a vonathoz esatlakozni, mely délután 4 órakor ér Pécsre. Az előkészületek nagyban folynak és az egyes daleyseületek nagy buzgósággal és szorgalommal készülnek a nagy versenyre.

— **Az orsz. dalünnep előadásainak** megtartása helyéül szolgáló daleyarnok építése már javában foly, úgy, hogy f. hó végeig teljesen be fog fejeztetni. Ez alkalommal időszertelek tartjuk főemliteni annak berendezését, megemlíve egyáltal a helyáratok is. Az emlékezőadások részére lesz egy színpad függőnyvel ellátva, mely 800—900 énekest befogad. A földszinten négy részre lesz felosztva az ülőhely. Lesz ugyanis a középhajóban két sor és az oldal hajóban is annyi. A közép hajóban az árak a következők: az első 10 sor 220 ülésel a 3 frt, a következő 10 sor 220 ülésel a 2 frt, a következő 13 sor 220 ülésel a 1 frt 50 kr., a következő 10 sor 220 ülésel a 1 frt. Az oldalhajóban: az első (1) sor 160 ülésel a 3 frt, a következő 10 sor 160 ülésel a 2 frt, a következő 24 sor 384 ülésel a 1 frt, a következő 10 sor 160 ülésel a 80 kr, a hátsó részben 3 sor 75 ülésel a 80 kr. Ezekon kívül lesz: I. emeleti 8 nagy páholy a 15 frt, I. emeleti 48 kisebb páholy a 10 frt, II. emeleti 8 nagy páholy a 12 frt, II. emeleti 24 kisebb páholy a 8 frt. Összesen tehát lesz 1741 zártzék és 88 páholy 384 ülésel, azaz 5125 ülőhely. Legközelebb a helyek előjegyzésére szét lesznek küldve a főlhívasok.

— **Az első pécsi veterán és segélyező** egyetl saját alapja javára folyó hó 18-án a Tettvény az 52. gy. ezred zenekarának közreműködésével tánczszal egyenékötött nyári ünnepélyt rendez. Az idő roszra fordultával az ünnepély alatt a lövészetem rendelkezésre áll. A t. vendégek mulattatására a „Budapest” nevű örösi légialja és több, tréfás alakokat ábrázoló léggömb fog felszállani. Este tízjárték. A tánczólok részére árnyékos hely van fentartva. Belépi díj 30 kr., gyermekeknek 10 kr. Jegyek előre váltva 20 krért kaphatók:

Gyimóthy Gyula, Tíglmann Alajos, Lill János, Ált és Böhm, Eizer János, Blunhorn Antal, Zách Károly, Simon János, Böhm C. F., Engelmann Károly, Dobozay A.-nál és az egyleti helyiségben Nagy-Flórián-utca 19. sz. Kezdeté délután 3 órakor. Rosz idő esetében az ünnepély 8 nappal később tartatik meg.

— **Lövöldözés az utcán.** A minapján veszett kutya kóborolt a ferenciek utcájában, miről a rendőrségen jelentés tétetvén, azonnal kiküldetett egy rendőr vadász-fegyverrel, hogy a veszett ebet lölje le. A rendőr a Zsolnay-féle edényraktár előtt akadt a beteg állatra. Nyomban czelba is vette s rálőtt; de nem találta el. Ezer szerencse, hogy szerencsétlenség nem történt. A löveg egy része az edény-raktár ajtaján repült be s a benne ülő hölgy mellett szípot el, aztán egy értékes edényt össze is zúzott. Az ilyen eljárás épen nem rendjén levő. Csak a véletlennek köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul a vigyázatlan lövés következtében. A veszett ebeket kétségkívül haladéktalanul el kell pusztítani; de azt tartjuk, hogy a lövöldözés még sem engedhető meg egy nagyobb város népes utcáin, hol a golyó repülése a legnagyobb veszélyvel jár. Tessék valami más módot kigondolni, mert közbiztonsági szempontból nem tilrhető az utcákban való lövöldözés.

— **Czéllovészlet.** A pécsi polgári lövészegetlet f. hó 11-én tartotta czéllovészletének ünnepélyes megnyitását, melyen 580 lövés tétetett. Az 580 lövés közül 95 talált; 13 négyes lövés esett. Az I. díjat Zsolnay György nyerte, a II.-at Barnaky Gyula, a III.-at Kenedi Imre, a IV.-et Ivis Antal, az V.-et Saeghy főhadnagy, a VI.-at Beck Gyula, a VII.-et Hillebrandt Ferenc, a VIII.-at Rizek János, a IX.-et Gunderla Vincze.

— **Uraskodó város.** Többen panasz kodtak már az ellen, hogy a bud. külvárosi város bizonyos dolgokkal nines tisztában s ennek következtében sok kellemetlenséget s bosszúságot okoz az utas közönségnek. Abban a téves véleményben méltóztattik leledzeni, hogy ő érte van a közönség s nem ő a közönségért. Ejjelenként beereszti a sorompót s nyugalomra tér, aztán ha utasok érkeznek, s bekiáltanak hozzá, hogy: „Ebredj nagy álmodból!... Hat ilyenkor ő visszakialt, hogy a ki át akar a vámon menni, lépjen a viskó közvetlen-közébe s fizesse le a vámpénzt és várjon jámbor s kitartó türellemmel míg ő uraságának méltóztattik kegyesen folyvoni a sorompót. No hát az ilyen nagy ur üljön bele 2000 holdas birtokba s ne legyen köféz város! Figyelmeztetjük az illetékes hatóságot, hogy so-rainkat vegye tudomásul s intézkedjék, hogy a város ur, ha uraskodni akar, hát esapjion föl földesurának s teyeken helyébe olyan szolgát, a ki kész mindenkor a közönség rendelkezésére állani.

— **Szepessy-requiem.** Városunk halhatatlan emléki püspöke Szepessy Ignaz báró emlékére tegnap, f. hó 16-án, mint halálának 48-ik évfordulóján gyászisteniszteletek tartattak. Az általa alapított joglyceum templomban 9 órakor volt fényes requiem, melyen Zsínkó István apát kanonok pontifikált, a kaptalan részéről ott láttuk a stálmokban Tróll Ferenc és Dobozay Antal kanonokokat, a padokban pedig a jogakadémiai tanári kar részéről Szeredy, Lonesár és Schanrek tanárokat. — Ezt követte 10 órakor a várostemplomban a város közönsége által mondatott, gyász isteni-istisztelet, melyen Mendik Ágoston apát-plébánosunk pontifikált teljes segédlettel: jelen voltak Tróll, Zsínkó, Dobozay kanonokok, Szeredy, Lonesár, Kossutány jogakadémiai tanárok s a városi hatóság, valamint a képviselőtestület részéről a gyesegetül Aidinger János polgármester, sőt még az évenként a katefalk mellett városi rendőrök által alkotott díszrész is elmaradt ez idén, valószínűleg mivel közleg az emlék-szobor fölállítása, tehát a városi közügyeknek egykor oly lelkes támogatója iranti elismerésből többet lehet már elengedni.

— **Tartalékos tisztek egyenruha viselése.** Az ez üvi augusztus elsőjén életbelépő szolgálati szabályzatnak épen most megjelent első részében van egy czikk, mely sok nem tényleges szolgálatban álló tiszteket nem a legkelemesebben érintet. A 73. czikk 281-dik pontja ugyanis a tartalékbeli, a nyugalmazott és a szolgálaton kívüli viszonyban álló fizetési tiszteket arra kötelezi, hogy szolgálati alkalmakkor egyenruhában jelenjenek meg, a többieknek azonban a tényleges szolgálatban volt tiszteket (katonai lelkészek és katonai hivatalnokok) kivételével csak ünnepi alkalmakkor szabad viselni az egyenruhát. Ez annyit tesz, hogy a tartalékos tiszteket és hivatalnokokat, a nyugalmazottakat és a szolgálaton kívüli állók, kik ezelőtt mint tiszteket, vagy hivatalnokokat nem álltak tényleges szolgálatban, szóval egy évi önkéntesekből lett hadnagyok és főhadnyagok csak katonai ünnepiességek alkalmával, mint például az uralkodó születése és névnapja, körmeneteknél, udvari bálon és a katonai kaszinók nagyobb szabásu mulatságai alkalmával vehetik magukra az egyenruhát. Ez által sok kedvezménytől esnek el, mert ezentul a magán ügyeikben teendő utazásai alkalmával nem kapnak fél jegyet, bálokban nem takaríthatják meg a frakk, lakk és klakk költségeit. A

tartalékos tisztek körében nagy felháborodást keltett az új szolgálati szabályzat, mely megtiltja nekik az egyenruhájok viselését. A tartalékos tiszteket annak inkább rosszul eshetik ez az intézkedés, mert az új népfölkélési törvény tudvalegöl egy súlyos terheket ró rájuk, hogy a mint már közöltük, most rendre visszakérők a rangjukat még azok is, a kikről a 12 évi szolgálati idő már lelett. Igazságtalanság is mindenestre, hogy míg egyrészlől hasonlíthatatlanul nagyobb követeléssel lépnek föl velük szemben, mint eddig, ugyanakkor elkövetik rajta azt a megszegyentő stíklit, hogy tiszti mivoltuk mentől gyakoribb eltilkolasára kényszerítők őket. Ez is régi copfos rendszer utózik még; a hadsereg zárt testület akar maradni, távol álló a polgárságtól, s a két osztály között a választómegyet élesen meg akarják vonni. A tartalékos tiszteket, ép így mint az egész egy évi önkéntesség intézménye, örökök szálka a hadsereg tisztjei szemében, semmi egyébrét, mint hogy igazi polgárok. Tiszteket, mert megvan hozzá a kvalifikációjuk, karakterük és képességük s polgárok, mert polgári foglalkozásban keresik a kenyertelk. Ilyen elemek azonban az osztrák armádiának ninesen szüksége. S kialalták, hogy a tartalékos tiszteket nem tudják eléggé tapasztalatosan megválogatni, hogy mikor alkalmas dolg az egyenruha viselése és mikor nem. Országos baj nem lesz ugyan belőle, de az is bizonyos, hogy ez az új böles intézkedés a mellett, hogy nagy mértékben sértő a mai tartalékbeli állományra, a későbbi nemzedékből kiöli az ambíciót, s jövőre most már még kevesebben fogják letenni a tiszti vizsgálatot, mint eddig. A helyzet az, hogy a katoná egyetlen rendeltetése: a háboruban vérelet védeni a hazát. S ezt ép így megeselelkezi a tartalékos, mint a tényleges tiszteket. Ebben tehát, a földolobban, egészen egyenlők. Háborun kívül aztán a különbség köztük az, hogy a tényleges tiszteket a költészetben ninesen kiszabott évi 120 millióból él, a tartalékos pedig e 120 millióból nem kérés semmit, sőt az adójával még hozzá is járul.

— **Kézrekerült jómádár.** A héten a rendőrség jó fogást tett. Nem ugyan valami hétédhet órszágra szóló hírhedt tolvajt kerített kézre, hanem egy olyan gonosz köpét, a ki már többször volt büntetve hamis kártyázás és zsebmetszés miatt s nagyon valószínű, hogy Pécsre sem azért jött, hogy bünbánolag vizekeljék; hanem hogy régi mesterségét folytassa s a bünök krónikáját szaporítsa. A jeles jómádár „büsesletes” neve Tausz Manó; sebhonai, foglalkozására nézve: esaló. Az elfogatás után kihallgatták s azt maga is beismerte, hogy szokott „paklizni” — a zsebmetszéshez azonban nem ért. A jómádár áttétetett a kir. ügyészséghez.

— **Elég már a nótanítókbl.** Trefort miniszter utasította a tanfelügyelőket, hogy csak oly növendékek becsajíthatók a tanítóknál képesti vizsgára, kik 18-ik életévüket betöltötték s a kik egy évig már gyakorlati tanítással foglalkoztak. Idején az ez intézkedés, mivel eddigél a nótanítójelöltök a férfikepzedésekkel szemben formális előnyben részesültek, a menyenyiben három évi tanfolyam helyett egy év alatt végeztek s ezen kívül még fölük gyakorlati idő sem igényeltetett.

— **Léplene Pellérdén.** A szarvasmarha állományban Pellérdén a hét folyamán léplene töött ki. Eddig a betegségek hét darab állat esett áldozatul. A rendőrkapitányaság megtiltotta a szarvasmarha szállítását Pellérd határából városunkba.

— **Fürdői tudósítás.** Harkány, 1886. július 16. Fürdővendégek száma mai napig 1082 személy; 1885. fürdővendégek száma volt ugyane napig 950. 1886. áttutató vendégek száma mai napig 3780 személy; 1885. áttutató vendégek száma volt ugyane napig 3076 személy.

— **Szinészet Siklóson.** A Bokor-féle konzorezium már hat hete, hogy Siklóson időzik s válogatott darabokkal mulattatja a közönséget. A társulat 20 tagból áll, köztük: Kárpáthy György, Soós Mihály, Úrnyévi Lajos, Molnár Endre, Kétszery Gáspár, Bokor József idősb, Bokor Tivadár, Kálnoky Gábor (karmester), Bokor Józsefné, Bokor Kátieza, Háan Jozefa, Virág Jozsa, Sebestény Kornél, Kárpáthyné Czako Julia, Glézer Ilona. A darabok, melyeket előadnak, a legnevesebb szerzőktől vannak. A közönség a szimtasulatot — dícséretesen — igen szépen pártolja. A társulat még egy hetet tölt Siklóson.

— **A pécsi sertéshizlaló** és előlegezési társaság heti tudósítása. Állomány 382 db. kövér, 646 db. félkövér, 728 db. sovány, 599 db. süldő. Az üzlet változó, árak névleg: Kövér válogatott 38—42 krig, félkövér 36—38 krig kilogramonként, 45 kg. élet-súly páronkénti leszámitásával. Süldő 28—32 krig kilogramonként életsúlyban. Új-kukoricza ára: 5 frt 70 kr. mm., árpa 6 frt 40 kr., darálási díj 50 kr. mm.

CSARNOK.

A koncert-grófnő.

Legutóljára talán három éve már, a lagunak városában láttam őket. A koncert grófnőt és leányát. Szép augusztusi éj volt. A canalek

bágyadt, fülledt levegőjét friss szellő kergette el, magával hozva a nyílt tengerről az üdítő, sós illatot. A piazza di san Markón elült a zaj. A bóbítás galambok rég megvonyultak a campanile esípkés rovatkái közt, a zenekar hazá takarodott, a járókelők eltűntek a szűk sikátorokban, csak néhány spleenes angol és szőke fűtű, pápaszemémet állt némán a café Tortonai márványasztalainál.

A saison morte dühögött Veneze fölött. Az ólomkamrák tikkasztó melegét éreztük a Lido partján is, s az unalom shakespearei mérveket öltött. Még az örökké vidám gondolierik is Lénau bis lovagjaivá változtak; az éj esődjétt nem verte föl a „Bella Venezia” ünös-utig hallott édesbús dallama, csak távolból, a canale grande fölől hangzott a vaporetto fűtlytte. Kikötött s mint a napzámos farsasztó munkája után, hosszú sóhajjal tért nyugalomra.

Ábrándok lopóztak szíveimbé öntudatlanul. A hold ezüst lepellel vontá be a Dogana hatalmas kupoláját és végig tánczoltatta sugarait a piazzetan márványköszkain. Képezetemben feltűnt a XVI. század ártatlan, bájos leánykaja, ki illat-terhes, langyos éjelen, rózsakáll borított gondolán föl jegyeves oldalán s merengve nézi a esillagokat. Valamelyik zsbárusnál láttam ezt a képet, s most akaratlanul meglevevéltem előttem. Szinte hallani véltem az ifjú lázas suttogását, s azt az olvadó, meleg hangot, melyen a fehér ruhás tündér választá rebegti.

— Álmos vagyok, — selypített egy hang mögöttem, s egyszerre kiragadott ábrándjaimból.

Hátrafordultam: — ki beszél ti magyartól?

Termetes, elhízott asszonyság állt az egyik asztalnál, mellette egy leányka. Felhomály fűdte őket, de szemem a felhomályon át is tisztán látta, hogy két ritka teremtes ez az asszony meg ez a leányka. Negyven és ötven év közt lehetett a kövér hölgy. A kiétség mintaképe. Széles, petyhüdt arczán mikroszkópium sem fedezte volna le a szépséget, de szeméi, ah a szemek! — még mindig tüzből ragyogtak. Vastag ajka felbűlten s megsárgult fogak vigyorgottak elő. Viharrongált, tollas Rembrandt kalap trónolt hamis fűrtökös s megkopott, fekete esípkés selymruha vetett ránczokat az egykor természetes, de most láthatólag rokkant bájok fölött.

A kis leányt félde elfűdte. Az első pillanatra csak a világos vászonruhá és a nagy szemek láthatóan láthattam. A székregezésre mindketten felém fordultak, s most a holdvilág egyenesen rájuk veté áruló világát.

A borzadály lepte meg minden tagom. Kísérteties arcz meredt reám a nagy szemek, az arcz, vagy egy elvirágozott korán lelt asszonnyé? Mintha Grévin viasz-muzeumból hozták volna. Nagy líveges szemek, lakó arczbőr, melyet a hold még sáppadtabbá tett, elnyult vonások és festék a legrikítóbb összevisszaságban s különös, félelmes arczon. Az unalom szinte kiallott szája szögletéből s a nagy, kékes gyűrűk szemé alatt átvirrasztott éjékről tanuskodtak.

Ez a vénasszonyi fej gyöngye, kis gyermek testi nyugodott. Sovány karok, még soványabb lábzsarok és igazán darázsderék, melyet egy magyar paraszt keze kétyelmesen átfoghatott volna.

Soha ilyen ellentét a fej és a test között. Harminez év különbség volt a kettő között.

A vénasszony-kisleány rám mereszté nagy szeméit s aztán vonatott, éles hangon szóalt meg:

— Mama, ez az új bálul minket.

Tehettem volna, hogy játszom a külföldit s nem figyelek szavaikra. De a ki váncsiság égetett, megdűnt: kik e különös lények, kik elhanyagolt toltleiben fagyaltoloznak Venezeze legelegansabb kávéháza előtt.

Felkeltem s hozzájuk léptem.

— Bocsanat asszonyom, önök magyarul beszélnek, ez keltette fel kíváncsiságotam. Magyar vagyok én is.

A meglepetés és az öröm ezikázott át a kövér hölgy arczán. Hirtelen végig futott pillantása öltözékemre, s úgy látszik meg volt elégedve. A párizsi szabás jó ajánlólevél mindenütt s affektált, de nyájas hangon kérdé:

— Szabad tudnom, kieszda ön uram? Bemutatam magam. Melléjük ültem s öt percz mulva tudtam történetüket, már t. i. annyit, amennyit a különös hölgy jónak látott emondani. Hogy ő egy emigrans gróf özvegye, kit magyar gentry esaládjá elhagyott, hogy leánya, a kis Desirée nagy művésznő, ki már bejárta vele az egész világot s mindenütt hírt, dícsőséget aratott.

Végig néztem toltettejükön. Hol maradt a hír és dícsőség mellett a vagyon? mely rendesen karöltve jár amazokkal?

— Éppen Trouvilleből jöttük, — hadarta a grófnő, német zagyvalékát ke verve beszédebe a német, francia és olasz szavaknak. Megyünk innen Magyarországra. Viszem a kis Desirét falura. Pihenni kell szegénykének, mert a körnt megviselte egy kissé. Azért olyan sáppadt. Nem gondolja ön, hogy mindig ilyen. Hogy miért használ festéket és rizsport? kérdi ön. Csupán szeszélyből. Nem tudok parancsolni neki, annyira szeretem, annyira rabja vagyok

az én imádozt kicsikémnek, pergette gyorsan az irigylésre méltó mama, magához ölelve a fonnyadt, beteges gyermeket, ki szó nélkül és komoran bámulta mellém.

— Hol lakik ön? A Hotel Banerben? Oh mi privát lakást fogadtunk fel, csak étkezni járunk hotelekbe. Hol lesz ön holnap délután? Bizonyára meg akar látogatni bennünket? Szívesen fogadnánk, de tudja, így áttutazóban, rendetlenül vagyunk. Inkább csak a vendéglőben találkozunk. Nos, hol szokott ön ebédelni?

Mondtam egy helyet nekik, ahová soha nem jártam, és siettem elfutni.

Kalandomró, volt meggyőződéseim, aki reám akarja magát kötni. Köszönöm, nem kérek belőle.

Régiségekkel nem foglalkozom, az éretlen gyümölcs pedig rosz is, tilalmas is. Tanácsos lesz eltűnni előlük, mert elég könnyelmű valék, szállásom címét tudatni az özvegy grófnővel. A másnap déli vonat több másokkal együtt engem is röpitett Firenze bájos halmai felé. Csak nem akart fejtömböl kimenni a különös pár képe. Az anya még hagyjón. Elvéntül chanssonette énekesnő láttam eleget, mind szakasztott mása neki. De az a leány, az a tizenegy éves gyermek, igazi tünemény. Önkéntelen is az éretlen gyümölcs jutott eszembe, melyet idő előtt megaszaltak. Ezaszalta a kóbor, kalandor élet, öt hosszú éves vizsontagság, a nélkülözések és fardalmak láncolata s talán — ki tudja — a kicsapongások is?

Vajji kiesedok?

Igazat mondott e az asszony, mikor grófnőnek, magát zongora- és leányát ének-művésznőnek mondotta?

Igazat mondott. Pár hó múlva tudtam meg, mikor a vidádó falán egy nagy plakát jelent meg és hirdette — X grófnő és leánya koncertjét.

Annyi gyöngéség volt bennem, hogy nem mentem el megnézni kudarczukat. De hallottam róla nyságró barátaimtól, kik unatkoztak a fűtellen, füres teremben és szánó mosolylyal hallgatták a természetes hölgy erőművi gyakorlatait az ártatlan Bisenorderen és a kis leány nyafogó, fejtelten hangját.

Végül fűtly is volt s a grófnő dühösen vonult vissza a pódiumról leányával. Ugyanakkor elmondta nekem hogy az asszony előkelő család sarja s tényleg neje volt egy külföldi agról szakadt grófnak. A leány — az már nem nem dícselkedhetik keresztlevelével. Egy rovat, az apa nevének rovata, íresen maradt s nem feledékenségből...

A koncert grófnő akkor eltűnt a fővárosból, ki tudja, hová, melyik külföldi ho elier siraftja látogatasát?

Két év óta azonban ismét szerepel. Vidéki lapok hozzák a hírt: „A koncert grófnő és leányát a rendőrség kitolonozolta városunkból!”

Kitolonozták! Ugyan miért? kérdik önök. A felelet nagyon prózai. Ö méltósága egy koncertért végig szarolja a teltetés családokat, befonja a kereskedőket, becsapja a szállodásokat és mind ezeken felül kihívón szembezáll az udvariatlan kritikussokkal, kik nem akarják elismerni, hogy leánya igazi esalagány, Nilson és Patti egy szemében, nem is szólva a saját művészetéről.

Ma Szeged, holnap Győr, aztán Arad, Pécs és isten tudja, melyik város pletyka köréinek van alkalma beszélni a koncert grófnő és leánya kitolonoztatásáról.

Oh Debreczen!... Oh Pozsony!... Már csak kevés város esik körülbe. Mi lesz aztán? A grófkisasszony nöl, fejlődik... Szegény Diserée!

B. A.

Irodalom.

— **Előfizetési főlhívas!** Közreboesátani szándékozom az utolsó öt év alatt irt verseimet, köztük a fővárosi lapokban szét-szórva megjelentek s a „Magyar Salon” ezidei költemény-pályázatán első helyen megdíszelt „Anyóka órája” címűt, melyek némileg reamfordították az irodalombarátok elismerő figyelmét. Nem hiúságomat kielégíteni, hanem az irántam érdeklődők ezen megtisztelő véleményüket megerősíteni szerelném e kiadással, mi, ha sikerül, csak lankadatlannab továbbhaladásra buzdítaná szerény tollamat. Verseim alap-hangja általában nem, mint a mai, az élet súlyos harcán eslegázott közönség megkívánja, vidám, kedvre derítő, sőt búra hajló, kesergő, de merem hinni, hogy a vigasz, melyet önmagam nyujtok magamnak, s a jökédy, mely az ifju lélekből önkénytelen ki-küitor, az olvasóban is legalább megnyugvást és derült fog kelteni, mi talán fölér azon, könyvpiacunkon utóbbi időben elszaporodott művek hatásával, melyek csak ideig-órág ragadják ki — s gyakran nagyon is erőszakos módon — az olvasó szívet a esüggédő lehangoltságból Munkám esinos oktav alakban, körülbelül három ívre terjedő kiadásban f. évi szeptember hó végén fog megjeinni. Az előfizetési pénzek — 1 frt fűtött, 1 frt 50 kr. díszkönyv példányra legkésőbbben szeptember 10-ig — nevére (Budapest, Svábhegy, Máthévilla) ezimezedők. Gyűjtőknek 7 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgáljak. Az irodalomkedvelő közönség kegyes pártfogását kéri. Budapest, 1886. július havában. **Lenkei Henrik.**

— **Gondázó** 41. sz. Tartalma: „Eldadó bírtok.” Regény Tolnai Lajosról. (Folyt.) — „A szirig.” Költemény. Szomoró Károlytól. — „Az” — **szó**

Kuruczvilág. Regény, Abonyi L. (folyt.) — „A második leány.” Regény, Margitay Dezsőtől. (folyt.) — „A kenyérszűz.” Irta: Montepin Xaver. Fordította Mártonffy Frigyes. (folyt.) — A boríték: A magyar gazdasszony. Csaklád. A magány. Ház és tüzhely: Ugorkák frissen tartása. Egy és a házszerekről. Vegyesek. Talányok stb.

— **Kis-Lexikon** 11. füzet. Sárospatak-Szofiumus Szióig. Mellékletek: Néprajz. II. A Monarchia életfolyama. — Emberi fej- és csigolya-csontok. — Halak. — Szerkesztő: dr. Wekerle László. Egyes füzet ára: 30 kr.

— **„Ország-Világ”** 28-ik (jul 10-iki) száma Ipolyi Arnold nagyváradi püspök arcképe a több nagyváradi képet közlő a püspök beiktatása alkalmából, Poór Antal által írt magvas cikk kiadása. A lap többi közleménye is egyenként igazolják a kitűnő lap közéletteljeségét. Így Torokos Lászlótól egy hangulatteljes költemény, a „Nyári estén.” Sebők Zsigmondtól „Az ifjakok” című megkapó fővárosi életkép, Porzell Kálmántól „Püzdörök kell menni” című történet, az „Ország-Világ”-ban közlendő fűrdő történetéhez, Bártay József Árpádtól a kalocsai állagvizsgálat ismertetése, Lipsey Ádámotól „A ház templom” elegikus költemény illusztrációkkal, Gal Mózestól „Az utolsó lantos” regényes korrajz Tinódy Sebestyén életéből (arcképpel). Lakatlan kastély” elbeszélés Nallától, „Az amerikai asszonyok” Florádtól, „A hétről” Székely Huszártól, Apró versek, természetudományi apróságok, orvosi tanácsok, a székelyek szerkesztéséről rovatok. A képek közt kiváltképp Karvaly „Tanulmányok” című eredeti rajza, „Az esernyő-reparáló” generálé, „Az új haragja” stb. Előzetési feltevések: Janár—2 decz. 10 frt, jan.—június 5 frt, július—szep. 2 decz. 50 frt, július—decemberre 25 frt, február 14 negyedévre 7 frt, egész hóra 2 frt 50 kr. Az előzetési pénznek a Pallás fedelmé és nyomdai részvényszerűségehez küldendők, kecskeméti-utca 6. sz.

Közgazdaság.

A szemzésről.

Az ojtási módokat rendszeresen tavaszszal vagy — az e tekintetben gyakorlatosabban — télen át folytatják a szobában. Azonban az ojtásnak még egy más neve is van, a szemzés. Egész nyáron át nem eshetünk így: május végétől július közepéig hajtó szemre, — július közepétől augusztus végéig, legfeljebb szeptember első hetében, alvó szemre szoktak ojtani. Az előbbi azért hajtószem, mivel, ha a rügy megfogott, még abban az évben kihajt, utóbbi pedig, ha a rügy megis ragad a folyó öszön, csak a jövő tavaszszal fog kihajtani.

Tanácsosabb alvó szemre ojtani, mivel a hajtó szem jövése nem igen érik meg annyira, hogy a következő telet — hozzá ha egy kisért kemény — baj nélkül kiállja: gyakran ki szokott fagyni, elhullatja az alvó rügy, különösen a lagymagvúnak ritkán szenved, s tavaszszal nagy erővel indul meg, ugyannyira, hogy mikor tavaszszal ojtani kezdenek, ennek már jókora nagy hajtása van. Azért is jobb alvó szemre ojtani, mert azon időben egészen kifejtett, érett rügyeket lehet a fán kapni, korábban többnyire fejletlen a rügy.

A munka alá mindig előre el kell készíteni a csemetét, mert az egy éves hajtásokba sokkal biztosabb a szemzés: míg vén kéreg alatt az ritkán fogamzik meg.

A beszemződőt fákát tavaszszal vissza kell vágni, s minden felesleges ágat letakarítani azért, hogy azok új, erőteljes veszőket hajthassanak.

Almát, körtét lehet két-három éves kéreg alá is ojtani, de eseresnyét, meggyet, kajszit, őszibarackot, szilvát, csak új hajtásba, miért is ezek vad fajt, tavaszszal tövig kell visszavágni, hogy megfelelő vastag jövéseket kapjunk. Mivel az utóbbi némből (kemény magvúnak) gyakran koronára növelt vadfákba is szoktak szemzeni, azért tavaszszal az ily vadfának ágait is fenn vissza kell vágni, s a visszavágás után nyert ágak közül, a jól fekvő, erőseket tavaszszal ki kell választani, a többi kitörni, hogy a megmaradtak annál erősebbek legyenek.

Szemzés előtt egy pár héttel, a beojtandó fának úgy 25—30 cm-re, minden oldalagait le kell tisztítani, de a tetejét még szemzés után sem kell levágni: mert az alvó szem is kihajt, ha fölülte levágjuk a vadfát.

Az így elkészített fa bővebb nedvtüvé válik, s sima héját kiválasztva, egy arasznyira a földtől be lehet szemezni: a mi következőképp megy végbe:

A vadfa oldalán a kéregt jó késsel beröjnk a faig, körülbelül 1 cm-nyire ennek a közepétől kezdve lefelé 2—2½ cm-nyire a kéregt meghasítjuk, mire az egész vágás egy T alakját fogja mutatni.

Ha ez megtörtént a rügyre kerül a sor. Az egy éves ojtógalyról kiválasztjuk a legépebbet, s az alatta lévő levél lapját felényiig levágjuk. Oly rügyet, mely alatt levél nincs, nem kell használni, mivel a rügyet táppal mindig a levél látja el.

Az ojtógalyat balkézünkbe fogva, hüvelyk- és mutatóujjainkkal megszorítva úgy tartjuk, hogy a galy vastagabb része felénk álljon.

Szemzésre mindig a galy közepéről kell rügyet venni, az alsó és felső szemeket mellőzni kell.

Tehát a kiválasztott rügy fölött egy pár jó későknnyira a héjat keresztbe röjnk, aztán a rovás két szélétől lefelé a rügy mellett mindkét oldalán ismét a héjba akasztjuk késünk hegyét, s abból lefelé egy paizs-alakot igyekszünk kikanyarítani.

Most következnek a szem levétele, mi nagy ügyeletet kíván, mert azt az ojtógaly fájáról azzal a kis gyököskével együtt kell levenni, mely által a fához

volt forrva. Könnyítjük a rügy levételét, ha a kikanyarított ékalak mellett az ojtógaly héjából mindkét oldalról még egy-egy vonalnyit kimetszünk, s azt a kés hegyével ledushasztjuk. Így kényelmesebben hozzáférhetni a rügyhez. Ha ez megtörtént, szorítsuk meg a galyat balkézrel még jobban, s a jobbkeznek hüvelyk- és mutatóujjával a rügyet megfogva, s a fához nyomva, e kis darabot jobbra és balra mindaddig mozgassuk, míg folytonos nyomás és kétféle hajtás közt kitérjük azt. Lehet úgy is, hogy a hüvelyk-ujjal nyomva — balról-jobbra — egyszerre letörjük. A nyomás arra való, hogy a rügy gyökre ne maradjon a fán, mert ha az ott maradt, nem sikerült a levétel, s az olyan rügyet el kell lökni, mivel az nem foganna meg.

Egy rézlopnak kifent kerek részeivel — azt a kéreg alatt a gyöknek tartva — könnyű a szemet jól levenni.

Cseresznye, meggy, őszibarack és az alma héja könnyen válik; ezeknek a rügyeit a leirt módon jól lehetetni gyököstől. A körte, különösen a kajszit s a szilvát nem igen hámliknak, vagy szátkálnak, miért is ezekről a rügyet jobb fásztól együtt vágni le.

Ez esetben a vágást 3—4 kés-foknyival kezdjük meg a rügy fölött, s úgy ejtsük meg a rügy mögött haladva lefelé, hogy a gyökön egy kis fa is maradjon: egy vagy két cm-re, aztán a rügy alatt a kimezítés bevezetjük. Levétel után a fát, a mennyire csak lehet, ki kel ragadni, hogy abból csak a lehetőleg legvékonyabb laposka maradjon meg.

Ez eljárás általában véve előnyösebb, a mennyiben a nedvt veszített rügy hamarabb kap a bünedvű vadfa tájja után, így a héj alá is jobban illeszthetjük azt. Akárhogy vettük le a rügyet, gyorsan be kell azt illeszteni a vadfa kérgén ejtett nyílásba. A rügynek levél nyelét oldalánál fova ajkaink közé vesszük, s a vadfa héját kétféle nyitogatva, azt oda bedugunk, úgy, hogy előbb letaszítjuk, aztán fölfelé, hogy fűlő elmozdított része a T nyílás tetejéhez szorosan záruljon. Ha a szem jól be lett illesztve, a vadfa kérgét kétfélő a szemre kell nyomni s gyapot-fonallal, finomra áztatott hársal, vagy ujjabban raffiával be kell kötni. A kötést mindig a szem fölött és részben kezdjük, s lefelé folytatjuk végig, hogy a rügy szabadon maradjon. Egy-két hét múlva meglehet tudni, hogy a szemzés megfogant-e? Ha a levélnyél csekély érintése pedig, akkor az ojtás sikerült, ellenben levél, ha az nehezen válik le, vagy oda száradt, nem fogant meg.

Igen ezélszerű hidegebb éghajlatú tájakon, a kajszit és őszit barack megfogant rügyet tére valamivel bekötüni.

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1886. évi július hó 10-én tartott heti vásárról.

Buza	jó	7	40
	középszerű	7	30
	legálábbvaló	7	20
Kétszeres	jó	5	80
	középszerű	5	60
	legálábbvaló	5	40
Rozs	jó	5	40
	középszerű	5	20
	legálábbvaló	5	10
Árpa	jó	4	60
	középszerű	4	50
	legálábbvaló	4	40
Zab	jó	1	—
	középszerű	1	—
	legálábbvaló	1	—
Kukorica	jó	5	20
	középszerű	5	10
	legálábbvaló	5	10
Széna	jó	2	50
Szalma	jó	2	30

Nyílt-tér. *)

A téli idényre olcsó és jó tüzelőfa

szerezhető be most télre leszállított áron

Spitzer Ádámnál
Pécssett, a hal-téren.

MATTONI-féle
VAS-LÁPSÓ a
VAS-LÁPLUG a
szóos-telephol
Franzensbadban.

Kényelmes póték **LÁPFÜRDŐK** helyett
Szer acél és sósfürdők elállításához.
CSÁSZÁRFORRÁS-SÓ (Hashajtó).
Szátküldés: Mattoni Henrik FRANZENSBAD.
Budapestben, Mattoni és Wille-nél.

*) Ezen rovat alatt megjelent-kört nem vállal felelőseget a szerkesztőség.

NAGY FERENCZ,
lapkiadónos.
KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
felelős szerkesztő. főmunkatárs.

Ház eladó.

Pécssett, Papnövelde-utca
39. sz. a. emeletes ház
szabad kézből eladó.

Ertekezhetni ugyanott.
4874
1886.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyami pénztára végrehajlatának Hopp Jakab, Tiszberger Konrad és neje végrehajtatást szenvedő elleni 40 frt tökéketelés és járuléki iránti végrehajlati ügyében a pécsi kir. törvényszék területén lévő a mekényesi 79. sz. tjkönyvben felvett 81. hsz. sz. a. 114. sz. ház mint fellépítmenyre az árverést 400 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi augusztus hó 19-ik napjának, délelőtt 9 órája Mekényesen a község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10% át, vagyis 40 frt — krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóságunk 1886. évi június hó 19-án tartott üléséből.
Kiadta:
Warga Jenő,
kir. székli jegyző.

Stangl Ede kefégyára

Pécssett, király-utca 29. sz.
ajánlja a n. é. közönségnek kiválóan készített

Para-Piasava-féle keféit

(seprüket) sörfözdé, hajók, vasu'ak, gyárak, laktanyák, sátrak, magtárak, kert, udvar és fapadlók sikálására, nemkülönbön havoazs elseprésére, mint legalkalmassabbat és minőségéhez képest olcsót.

Ugyszintén készít mindenféle **gazdászati gép-keféket** rajz vagy minta szerint.

Kiváló gond fordítanak az ugynevezett **bécsi meszelőkre,**

úgy, hogy a gyártmány minden tekintetben teljesen egyenlő — ha nem jobb — az ugynevezett bécsi meszelőkkel.

Ezenkívül készít mindenféle e szakmába vágó keféket, eseteket és meszelőket nagy választékban, melyek gyári áron számíttatnak.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek.
250 sz. (0—5)

Vadászat-kedvelőknek.
A szilágyi határban — Pécsvárddal mellett —
a vadászati jogot
ismét bérbé adom; a kivémi szándékozők értekezhetnek velem személyesen, vagy levélleg.
Molnár Tivadár
Sziógyon, 1886. július hóban.
U. p. Berkesdi.

Ház eladás.

A belváros Király-utca 38. szám
a. egy emeletes ház eladó. Ertekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

LIPPMANN
KARLSBADI
PEZSGÓ-PORA

A karlsbadi ásványvizekből nyert forrás-termékek segítségével készíttve, tehát ezek minden hatályos anyagát tartalmazzzák és minden gyógyító tulajdonait különös érvényre juttatják.

Étvágyat gerjeszt.	Használata kellemes.
Emésztést előmozdít.	Gyomorbanjában szenvedőknek Használata kellemes.
	Vade-meeuma
	Felülmúlhatlanul használatjához szer.

Kivételes olcsó és biztos hatással.
Kellemes, olcsó, kényelmes.

Egészséges! tehát üditő!
minden esakörölg miközű hajtószer, pilula stb. előnyben részesítendő. Orv. slág ajánlva gyomor, bél-, máj-, vese- és hólyag-bajoknál.

Elismert és sokat keresett házi szer.

Emésztési gyengeség vagy megzavart emésztés, étvágyhiány, áló életmód által előidézett gyomor és bél-tonia, nyálkásság és evés utáni rosszullet, kellemetlen felbűfűgés, felúvadás, gyomorhég, gyomorfájdalom, — nyomás vagy görcs, — vértódlás, főfűjás, szédülés, migraine, vérrekedés, aranyér, rendetlen székelés és malacs székelésnél. Approbált szer kövérség ellen.

Vatodi csak akkor, ha minden adagon a védőgye Lippmann kezérésára látható.
Kapható minta doboz 60 kr. Eredeti dobozoként 2 frtjával, minden bel- és külföldi

gyógyszertárban és ásványvíz-kereskedésben 2 frt 15 kr. beküldése mellett egy eredeti doboz bérmenten küldetik. 1 doboznál kevesebb nem küldetik.

Központi szétküldés: Lippmann gyógyszer-tára Karlsbadban.

Kapható következő gyógyszerészek araknál.
Pécssett: Balázs, Kovács és Sipőcz. Baján: Geiger. Eszéken: Dienes, Kaposváron: Babochai, Czollner, Szabadkán: Décsy, Jód, Tolmán: Gömbös, Zombor: Galle, Sauerborn stb. Tabon: Krebsz Ödön.
120. (0—18)

Cs. kir. szab. cement-ragasz nedves falak szárazzá tételére.

Válaszréteg
uj épületekhez.

— Szabadalmaztatott 1878-ban. —
Cs. kir. szab. cement-ragasz-gyár
Bécs, IV., Hechtengasse 4^a sz.
Raktár Pécssett: **Berecz Károlynál.**

WEIDLINGER ZSIGMOND
VARRÓGÉP RAKTÁRA.

A nagyközönség körében általán elismertett és bebizonyult, hogy az

amsterdami kiállításon arany-éremmel kitüntetett varrógép-reszvénytársaság berlini gyártmányai **legjobb a világon.**

Miután ezen Singer-varrógépek másnál nem kaphatók, az e fajta gépeket már előnyösen ismerő t. közönség eképen ajánlja a venni szándékozőknak, ismerőseinek, barátainak stb.: 233. sz. (0—7)

„Ha jó gépet akarsz, fordalj Weidlinger Zs.-hoz (Széchenyi-tér 10. szám) ő árulja a világ legjobb varrógépeit.

BÉRKOCSIK.
Van szerencsém a n. t. közön ségnek becses tudomására hozni, hogy **kényelmes bérkocsik** jó lovak és megbízható kocsiakkal nagy helyben mint vidékre jutanyos árért megrendel. etők nálam, Mária-utca 43. számú házamban, úgy szintén Beek testvér araknál Pécssett, Király-utca a városház épületben.
279. sz. (3—3) **LAUBER REZSŐ.**

„MARGIT”
gyógyforrás,
„MAGYAR SELTERS”
Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szén-savtartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszén-sav csekélyebb jelenléte megöjvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételt eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszén-savtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleichenbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás;** Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző- és húgy-szervek** általános hurutos bántalmainál.

Borral használva a legegészségesebb ital!
Édeskuty L. m. k. udvari ásványvíz-szállítónál Budapesten.
Ugyszintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben,